

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI A.D. / ODYOLOJİ BİRİMİ

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN BİLGİLENDİRME FORMU

“ Öğrenme güçlüğü” ile “Öğrenme bozukluğu” birbirinin sinonimi olarak sıklıkla kullanılmaktadır.

Gösterilen herhangi bir fiziksel yada nörolojik bozukluğa, yaygın gelişimsel bir bozukluğa, mental retardasyona yada eğitim olanaklarını yetersizliğine bağlı olmayan okul becerilerindeki uygunsuzluklar öğrenme bozukluğu olarak tanımlanmaktadır.

Özel öğrenme bozukluğu, sözlü ifade, yazılı ifade, dinleyerek kavrama, okuyarak kavrama, basit okuma becerileri, matematik işlemler, matematik zeka ya da imla gibi alanlarda birinde yada çoğunda çocuğun zihinsel yetenekleriyle başarısı arasında ciddi farklılıklar olması şeklinde ifade edilmiştir.

Öğrenme bozukluğu genel bir terimdir ve dinleme, konuşma, okuma-yazma, akıl yürütme ile matematik yeteneklerin kazanılmasında ve kullanılmasında önemli güçlüklerle kendini gösteren heterojen bir bozukluk grubudur. Bu bozuklukların bireyin yaradılışıyla ilgili olduğu ve M.S.S. işleyiş bozukluğuna bağlı olduğu varsayılır.

Öğrenme güçlüğü gösteren çocuklar dinleme, düşünme, konuşma, okuma-yazma ya da matematik problemlerini çözme, anlama ya da yazılı ve sözlü dili kullanmadaki psikolojik süreçlerden birinde ya da bir kaçında yetersizliğin ortaya çıktığı çocuklardır.

Öğrenme bozukluğu olan çocukların genel özellikleri şunlardır;

- Zeka düzeyi normal ya da normalin üzerinde.
- Hiperaktiflerdir, el ve ayakları devamlı kıpırdar, yerlerinde duramazlar.
- Hipoaktiflerdir. Pek azında görülür. Çok yavaş hareket ederler.
- Dikkatleri kısa sürelidir, kolayca dağılır. Konsantrasyon güçlükleri vardır. Seçici dikkatleri konusunda problem yaşarlar. Sadece ilgilenmeleri gereken konu-durumla değil etraftaki pek çok uyararla ilgilenir.
- Konsantrasyon güçlüğü çekerler. Dikkatlerini gerekli sürelerde çalışılan konu üzerinde toplamakta zorlanırlar.
- Motor koordinasyonları zayıftır. Sakarlık ve beceriksizlik görülür. El göz koordinasyonları zayıftır.
- Görsel algı sorunları vardır. Görsel ayırma yetenekleri zayıftır (b, p, d, karıştırırlar, ters yazarlar ‘çok’ yerine ‘koç’). Zemin ayırt etmekte güçlük çekerler. Harf atlama, satır atlama görülür. Görsel hafızaları zayıftır. Uzaklık derinlik algıları bozuktur.
- İşitsel algı sorunları vardır. Bazı harfleri karıştırırlar (f-v, b-m gibi). İşitsel figür- zemin ayır etme zorluğu vardır. TV izlerken kapı zilini duyamamak gibi. İşitsel hafızaları zayıftır. Artikülasyon sorunları yaşarlar.
- Yönergeleri unuttur. Dinlemiyor görünürler. İşitsel figür-zemin ayırt etmede güçlük çekerler.
- Dokunarak ayırma yeteneklerinde güçlük çekerler. Gözü kapalıyken avucuna yazılan sayıyı ayırtedemezler.
- Dil gelişiminin bir kısmında gecikmiştir. Syntax güçlüğü (Dilin gramatik yapısına uygun olarak kelimeleri dizilemede güçlük) vardır. Kendilerini ifadeleri yetersizdir.

- Organizasyon bozukluğu vardır. Dağınıktırlar. Sağ-sol, üst-alt, önce-sonra kavramlarını karıştırabilirler; kendi sağlarını-sollarını ayır etmekte güçlük çekebilirler; çoğunda el-bacak-göz dominansı karışıktır veya soldadır.
- Zamanı iyi kullanamazlar. Önce-sonra, dün-bugün şimdi-sonra karıştırırlar. Saati zor öğrenirler.
- Gecikmiş dominans, çapraz lateralleşme siktir.
- Çalışma alışkanlıkları yetersizdir. Yavaş ve verimsiz çalışırlar. Sakardırlar.
- Sosyal ve duygusal sorunlar yaşarlar. Sıklıkla enüresiz, tırnak yeme gibi davranış problemleri, arkadaş ilişkilerinde sorunlar yaşarlar. Okulda başarısızlık, ders çalışma ve öğrenme motivasyonunu olumsuz yönde etkiler.

Başarısızlık duygusu olumsuz benlik geliştirmesine, özgüveninin sarsılmasına neden olur. Ataklık siktir, düşünmeden davranırlar. Engellenince ani tepki gösterirler, öfke nöbetleri geliştirirler. Sosyal rekabet duygusu yaşının altındadır. Saatleri saatlerine uymaz, duygulanım değişikliği görülür.

- Akademik beceri bozuklukları kaçınılmazdır. Okumayı öğrenmede zorlanırlar, yavaş, hatalı okurlar, okuduğunu anlayamazlar. Yazı bozuklukları, ters ayna hayali görülür (Okuma yazmaya yeni öğrenen çocuklarda da genellikle görülebilir, sıklığı ve devamlılığına dikkat etmek gerekir.) Türkçe de en çok karıştırılan harfler b-d, z-s, m-n, g-k, ı-r-n, g-ğ-y, f-v, d-t ve noktalı harflerdir.(Korkmazlar 1992)'derin disleksi' denilen türde hatalar yapabilirler, yani eşanlımlı kelimeleri Matematik becerilerinde de güçlük yaşarlar. Çarpım tablosunu öğrenememe, sembolleri karıştırma, toplamaya soldan başlama gibi güçlükler yaşarlar.

Özgül Öğrenme Bozukluğu gösteren çocuklar yukarıda sayılan semptomların hepsini taşımayabilir. Her biri farklı sayı ve yoğunlukta belirtiler gösterirler. Sıklıkla DEHB ile birlikte görülebilir. Literatürde komorbiditenin % 17-80 arasında olduğu bildirilmektedir. (Anderson ve 1987, Ferguson 1992)